

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ

ПО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

№ 10-4/2012 г.

На основание чл.99, ал.2 от Закона за опазване на околната среда, чл.19, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС) и във връзка с чл.31 от Закона за биологичното разнообразие и чл.39, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, (Наредбата за ОС),

ОДОБРЯВАМ

Осъществяването на инвестиционно предложение за "Разработка и усвояване на газокондензатно находище "Койнаре", в блок „А-Ловеч“, включващо четири участъка: „Борован“, „Враняк“, „Девенци“ и „Садовец“

Възложител: „Дайрект Петролеум България“ ЕООД, гр. София

Седалище: 1421, гр София, ул."Червена стена" 46

Кратко описание на инвестиционното предложение:

В резултат на проведени геологопроучвателни работи е оконтурено газо-кондензатно находище „КОЙНАРЕ“, включващо четири участъка - „Борован“, „Враняк“, „Девенци“ и „Садовец“. Търсенето и проучването е извършено на основание Разрешение на МС за търсене и проучване на нефт и природен газ – подземни богатства по чл.2, ал.1, т.3 от Закона за подземните богатства за природен газ в блок „А-Ловеч“ и договор за търсене и проучване на нефт и газ в блок „А-Ловеч“, сключен на 11.04.2000 г. с министъра на околната среда и водите. При провеждане на тези проучвания са извършени сеизмични изследвания; прокаране на проучвателен сондаж Р-1 Девенци; изпитателен добив на суровината; извършени са лабораторни и геоложки изследвания и е съставен геоложки доклад. Проведените геоложки проучвания доказват запаси на природен газ и кондензат.

Предвижда се експлоатацията от находището да продължи около 35 години.

При проучването, сондирането и добива ще се използват класически технологии, прилагани у нас и в други находища по света.

Предстои прокаране на 56 броя дълбоки сондажи за добив на природен газ, оборудване на площадките с колектори за събиране на добития флуид, продуктопроводи до сега съществуващата площадка „Девенци“, на която ще се монтира инсталация за подготовка на газа и кондензата, компресиращи съоръжения, изграждане на преносен газопровод до газопреносната система на „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД и/или разпределителен газопровод до газоразпределителната мрежа на гр. Кнежа.

Газодобивните сондажи ще бъдат прокарани от шест площадки (три в участък „Девенци“ и по една в участъците „Борован“, „Враняк“ и „Садовец“). Добитите количества

продукт ще бъдат транспортирани до съществуващата площадка на сондаж Р-1 „Девенци”, където ще се извърши подготовката на газа и кондензата за реализация.

На този етап от четирите участъка на находища „Койнаре” е проучен в пълнота само участък „Девенци”. По тази причина могат да се дадат по-точни данни за очакваните добиви само за този участък, които за целия период на концесията са:

- Природен газ - 13,717 млрд. куб.м.
- Газов кондензат - 2,696. млн. куб.м.
- Пластова вода - 4,528 хил. куб.м.

За останалите участъци „Борован”, „Враняк” и „Садовец” има изчислени потенциални ресурси от природен газ, без доказани запаси. В тези участъци предстои провеждане на допълнителни проучвателни работи, свързани с оценка на ресурсите и преизчисляването им в доказани запаси. При положителни резултати ще се премине към следващи фази на разработване на тези участъци. По геоложки данни, на първоначален етап се предполага, че общото количество запаси са общо както следва:

- Участък „Борован” - 8.97 млрд. куб.м.
- Участък „Враняк” - 6.83 млрд. куб.м.
- Участък „Садовец” - 6.14 млрд. куб.м.

Находище „Койнаре” е разположено в район с относително продължителна геолого-проучвателна дейност за нефт и газ и добре развита инфраструктура. Газокондензатните находища „Чирен”, „Деветаки и „Ъгленското“ газово находище са в пределите на проучвателния блок А-Ловеч. Трите находища в рамките на блока са изчерпани, като понастоящем резервоарът на Чирен се използва за газохранилище. Блок А-Ловеч се намира в централна северна България и заема обща площ 2,608 км². Във физикогеографско отношение той е разположен на територията на Дунавската равнина и Западния Предбалкан.

Находище „Койнаре” се намира на територията на области Плевен и Враца и е разположено в землищата на общините Долни Дъбник, Червен бряг, Искър, Кнежа, Бяла Слатина, Борован, Хайредин и Враца. Най-близкото населено място до вече избраните сондажни площадки за добив е с. Девенци, което се намира на разстояние около 500 метра. Предполагаемото разположение на останалите три площадки „Враняк”, „Садовец” и „Борован” е също в землища на населени места, в които е развито само земеделие. Минималната отдалеченост на площадките от населените места ще бъде 500 метра. Находището условно е разделено на четири участъка: участък „Борован“ с площ 155.5 кв. км; участък „Враняк“ с площ 157.1 кв. км; участък „Девенци“ с площ 295.0 кв. км; участък „Садовец“ с площ 51.1 кв. км.

В началния етап ще се разработва участък „Девенци” с три сондажни площадки:

- площадка „Койнаре Запад Алфа” – СП-А;
- площадка „Койнаре Запад Бета” – СП-В;
- площадка „Койнаре Изток С” – СП-С;

Площадка СП-А ще се изгради като групова сондажна и многофункционална площадка – за сондиране, добив и подготовка на газа и кондензата до достигане на показатели, отговарящи на изискванията за реализация на продуктите. От СП-А ще се просондират общо шест добивни сондажа на първа фаза от разработване на находището и ще се изгради инсталация за подготовка на газа и кондензата (ИПГК). Площадка СП-А ще се разположи в землището на с. Девенци върху поземлени имоти ПИ 298 009, ПИ 298 010, ПИ 298 011, ПИ 298 012, ПИ 298 013, ПИ 298 014 и ПИ 298025, представляващи обработваеми земеделски земи, на които ще се извърши времена промяна на предназначението.

Площадка СП-В ще се изгради като групова сондажна площадка – за сондиране и добив на газо-кондензатна смес. От СП-В ще се просондират десет добивни сондажа на втора фаза от разработване на находището. Площадка СП-В ще се разположи в землището на

с. Девенци върху един от следните поземлени имоти: ПИ 118 005 и ПИ 029 010 в зависимост от екологичните и икономически аспекти при определянето му. На избрания имот, представляващ обработваема земеделска земя, ще се извърши временна промяна на предназначението.

Площадка СП-С ще се изгради също като групова сондажна площадка – за сондиране и добив на газо-кондензатна смес. От СП-С ще се просондират десет добивни сондажа на трета фаза от разработване на находището. Площадка СП-С ще се разположи в землището на с. Телиш върху поземлен имот ПИ 411028. На имота, представляващ обработваема земеделска земя, ще се извърши временна промяна на предназначението.

Разработването на находище „Койнаре” ще се извърши на шест фази.

Първа фаза - 2012 - 2013 година – сондиране на шест сондажа от площадка СП-А, оборудване на сондажите с арматура за добив, изграждане на инсталация за подготовка на газа и кондензата, изграждане на преносен газопровод до газопреносната система на „БУЛГАРТРАНСГАЗ” ЕАД.

Втора фаза - 2014 – 2015 година - сондиране на десет сондажа от площадка СП-В, оборудване на сондажите с арматура за добив, изграждане на продуктопровод до инсталацията за подготовка на газа и кондензата на площадка СП-А.

Трета фаза – 2016 – 2018 година - сондиране на десет сондажа от площадка СП-С, оборудване на сондажите с арматура за добив, изграждане на продуктопровод до инсталацията за подготовка на газа и кондензата на площадка СП-А.

Четвърта фаза – 2015 – 2020 година - сондиране до десет сондажа от площадка „Враняк”, оборудване на сондажите с арматура за добив, изграждане на продуктопровод до инсталацията за подготовка на газа и кондензата на площадка СП-А.

Пета фаза – 2019 – 2025 година - сондиране до десет сондажа от площадка „Садовец”, оборудване на сондажите с арматура за добив, изграждане на продуктопровод до инсталацията за подготовка на газа и кондензата на площадка СП-А.

Шеста фаза – 2023 – 2027 година - сондиране до десет сондажа от площадка „Борован”, оборудване на сондажите с арматура за добив, изграждане на продуктопровод до площадка „Враняк” и включване във вече изградения продуктопровод.

Разработката на участък „Девенци” от находище „Койнаре” ще се изпълнява в три основни фази. На първата фаза ще се разработват доказаните запаси чрез шест добивни сондажа (без сондаж Девенци Р-1), които ще се сондират наклонено от сондажна площадка СП-А. На втората фаза ще се разработват доказани и вероятни запаси. Третата, последна фаза – разработване на възможни запаси, ще зависи от постигнатите резултати на втората фаза и степента на проучване на находище „Койнаре” към този момент.

Четвърта, пета и шеста фази в участъците „Враняк”, „Садовец” и „Борован” ще започват с провеждане на сеизмични изследвания. Сеизмичните изследвания ще се извършват на територии, на които не се застрашава биоразнообразието. След обработка на данните от сеизмичните изследвания, ще се изберат площадки за извършване на сондирането, без да се засягат повърхностни води, санитарно-хигиенни зони на питейни водоизточници, защитени територии, обекти на културно-историческото наследство. След утвърждаване на площадките за сондиране в съответствие с изискванията на нормативните документи, ще се пристъпи към сондиране и добив от тези площадки.

При разработката на находище „Койнаре” ще се използват класически технологии на сондиране, вече изпитани и значително подобрени в резултат на практически опит и развитие на техническия прогрес. Основната технология, която ще се използва при разработката на находище „Койнаре”, ще бъде наклоненото роторно сондиране, при което, по предварително зададен ъгъл на сондажния ствол, се достига до избраната позиция в желания хоризонт, различна от перпендикулярната проекция на наземната площадка. При това сондиране сондажния ствол остава с постоянно направление от началото до края си, за разлика от хоризонталното сондиране, използвано най-често при сондажите за добив на

природен газ от шистови скали, при което сондажният ствол мени своето направление и достига желаната локация в газоносния пласт хоризонтално. **Няма да се използва технологията на хидроразрив, която се прилага при добив на шистов газ.**

Друг способ на сондиране, който ще се използва по време на разработката на находище „Койнаре”, е груповото сондиране. При този способ сондажите се извършват на групи, от плъзгаща се сонда. Традиционните сондажни апаратури изискват срок за преместване до 21 дни от един сондаж до друг. Сондите за групово сондиране позволяват преместването между сондажите да става за по-малко от 2 часа.

При сондирането се използва промивна течност, която има следните функции: да изнася на земната повърхност скални частици (сондажен шлам), да охлажда и смазва сондажното длето, да компенсира пластовото налягане на сондираната скална формация с цел да се предотврати нежелано проникване на флуиди от тази формация в сондажа, както и да предпази откритите (необсадени) стени на сондажа от обрушване.

По време на сондирането се предвижда да се използват промивни течности, които съдържат следните химични вещества и смеси:

- M-I Gel – съставлява смес от бентонит (80 – 95%) и кварц/ силиций (2 – 15%), като концентрацията е безопасна за здравето на обслужващия персонал.
- Caustic soda – натриев хидроксид, течна (60-100%)
- СМС HV (Carboxyl Methyl Cellulose) – е промивна течност съдържаща полианионна целулоза (60-100%) и натриев хлорид (1-5%). Съставките не са опасни химични вещества, съгласно Директива 67/548/ЕЕС.
- Soda ash – натриев карбонат (60 – 100%).
- KCl – калиев хлорид (90 – 100%). Не е класифициран като опасен, съгласно Директива 67/548/ЕЕС за здравето и околната среда.
- Duo vis – Глиоксал (<1%) и Ксантанова гума (60-100%). Не класифицирано като опасна химична смес, съгласно Директива 1999/45 за класификация, опаковане и етикетиране на химичните препарати. Safe carb Fime – Калциев карбонат (60 – 100%) и кварц/силиций (<1%). Концентрацията се приема като безопасна за здравето на обслужващия персонал. Не е класифицирана като опасна химична смес, съгласно Директива 1999/45 за класификация, опаковане и етикетиране на химичните препарати.
- Poluras – Полианионна целулоза (60 – 100%) Не се разглежда като опасен за здравето и околната среда.

Предвидените промивни течности са щадящи за здравето и околната среда. Не се предвижда използване на промивни течности, оказващи трайно влияние върху околната среда.

На всяка сондажна площадка се предвижда помещение за съхранение на посочените химикали.

Промивната течност се приготвя в съответствие с конкретните процеси на сондиране в съответния хоризонт. Смесване на нужните компоненти става в смесител за подготовка на промивна течност и в резервоарите за промивна течност. Посредством помпи, промивната течност се подава през сондажния лост до забоя на сондажа, охлажда сондажното длето, отмива отделения шлам и по сондажния ствол излиза на повърхността към устието на сондажа.

Промивната течност се използва многократно по време на сондирането. За целта се предвиждат очистни съоръжения, отделящи шлама от промивната течност. Очистването е тристепенно и се реализира от следните съоръжения: Вибросито, Десандер, Десилтер. В рамките на всяка сондажна площадка ще се изгради утайтелна яма, в която ще се съхранява шлам и промивна течност, отделени при сондирането. За изкопаване на утайтелната яма ще

се отделят земни маси около 2025 куб.м, които ще се съхраняват на определено за всяка площадка място.

При груповото сондиране всички дейности ще се извършват на по-малка площ, отколкото при традиционното сондиране, при което размерът на засегнатите земи се намалява многократно, поради изграждане на по-малко инфраструктура - пътища и тръбопроводи, движение на по-малко обслужващи превозни средства и др. спомагателни дейности. На груповите сондажни площадки СП-В, СП-С на участък „Девенци“, както и тези на участъци „Борован“, „Враняк“ и „Садовец“ няма да се инсталират изсушителни, компресорни и др. съоръжения. Те ще са оборудвани с колектори за събиране на добития флуид и системи за измерване на параметрите на флуида – налягане, температура, разход.

Подземните продуктопроводи от сондажите ще излизат на повърхността в груповата сондажна площадка и ще минават през измервателна система и системата за контрол и събиране на данни (СКИДА). Това усъвършенствано оборудване дава възможност за мониторинг на всеки изход на сондаж – едновременно измерване на дебит, налягане, температура и други важни данни, които ще се предават към Централната диспечерска база.

Природният газ, добиван от находище „Койнаре“, има сложен състав. Негови основни компоненти са въглеводороди като CH_4 , C_2H_6 , C_3H_8 , $i\text{-C}_4\text{H}_{10}$, $n\text{-C}_5\text{H}_{12}$, $i\text{-C}_5\text{H}_{12}$, въглероден двуокис CO_2 , азот N_2 . Освен тях, в природния газ се съдържат още водни пари и други примеси. От всички тези вещества, влизащи в състава на природния газ, ценни за потребителите са само въглеводородите. Останалите вещества, съдържащи се в природния газ, е необходимо да се отстранят посредством различни методи.

Изнасяните от сондажите при добива флуиди (течни и газообразни) от площадки СП-В, СП-С на участък „Девенци“, както и тези от участъци „Борован“, „Враняк“ и „Садовец“ ще се транспортират посредством подземни тръбопроводи (продуктопроводи) до инсталация за подготовка на газа и кондензата, която ще бъде разположена на сега съществуващата груповая сондажна и многофункционална площадка СП-А, на сондаж Р-1 „Девенци“.

Добитият от сондажите продукт, включващ неочистен природен газ, кондензат и пластова вода от находището, се насочва (по предварително инсталираните подземни линии) в групов сепараторен блок /модулен тип в зависимост от дебита на флуида/ под налягане 16Bar. Чрез подгряване се осигурява изпаряване на по-тежките въглеводороди – пропан и бутан, които до този момент са били в течна фаза. В сепаратора добития флуид ще се разделя на газ, кондензат и вода. Отделената течна фаза - газов кондензат и минимално количество пластова вода ще се разделя на база относителното тегло. Газовия кондензат ще се отвежда към резервоари за съхранение, откъдето чрез автоцистерни ще се транспортира за допълнителна преработка към нефтопреработвателно предприятие. Дренираната пластова вода от подгревател-сепаратора ще се отвежда към резервоар, от където ще се транспортира с автоцистерни до пречиствателна станция за отпадни води на „Рафинерия Плама“ АД. Природният газ от изхода на сепаратора ще постъпва в инсталация за подготовка на газа.

При първичната подготовка на природния газ важно звено е изсушаването му от водни пари. Влагонаситеният газ от изхода на груповия сепараторен блок ще постъпва в абсорбер, където ще се изсушава при контакта си с абсорбента (триетиленгликол), който поглъща влагата от газа и го изсушава. Изсушеният газ, ще преминава през абсорбер, който улавя увлечения гликол, и ще постъпва в магистралният газопровод. Наситеният с влага триетиленгликол ще се отвежда за регенерация и последващо използване.

Доведения до необходимите качествени показатели газ ще може да се реализира по три начина.

В единия случай ще се изгради преносен газопровод от площадка СП-А до кранов възел от газопреносната система на „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД, намиращ се в землището на с. Дерманци, община Луковит и подготвения природен газ, посредством компресори, ще се нагнетява в този газопровод. При строителството на преносния газопровод ще бъдат засегнати основно полски пътища. Засегнатите имоти се намират в землищата на следните

населени места: с.Девенци; с.Телиш; с.Радомирци; с.Ракита; с.Ъглен и с.Дерманци. Общата дължина на преносния газопровод е 27 585 м. Общата площ на засегнатите имоти е 83,76 дка.

Вторият начин за реализация на природния газ е изграждането на разпределителен газопровод до газоразпределителната мрежа на община Кнежа. За този газопровод има проектна готовност и е издадено разрешение за строеж. При изграждането на газопровода ще бъдат засегнати основно полски пътища. Засегнатите имоти се намират в землищата на следните населени места: с.Девенци; гр.Койнаре и с.Бреница. Общата дължина на трасето на разпределителния газопровод е 15 840 м. Общата площ на засегнатите имоти е 35,674 дка.

Третия начин за реализация на природния газ е чрез компресиране на газа на място в транспортируеми съоръжения и извозване с автотранспорт. За целта ще се извърши реконструкция на съществуващата на площадка СП-А компресорна станция за запълване на транспортируеми съоръжения на природен газ.

Минните отпадъци, които се очаква да се генерират за целия период на разработване и експлоатация на находище «Койнаре», са само по време на сондиране на добивните сондажи и са «Сондажни течности от промиване със свежа вода и отпадъци от сондиране» с код 01 05 04. Тези отпадъци са класифицирани като отпадъци от проучване, разкриване, добив, физично и химично преработване на подземни богатства (група 01 от приложение № 5 на *Наредба № 3 за класификация на отпадъците* (ДВ бр.44/2004 г.). Шламът, който се изнася с промивната течност от сондажа, има следния състав: чакъли, пясъци, глини, мергели, глинести варовици, льосовидни глини, органични варовици, пясъчници, мергели с редки прослойки от пясъчници и алевролити, доломити, аргилити, карбонатни конгломерати и др. изнесенният шлам, заедно с промивната течност постъпват в утаителната яма. Очистената промивна течност от ямата се връща обратно към сондажа, т.е се използва затворен цикъл на работа. За съхраняване на отпадъците от сондиране се предвижда на всяка сондажна площадка, преди започване на сондажните дейности да се изградят две съоръжения за минния отпадък - земно-насипен утаител/ утаителна яма/ с ориентировъчни размери 46м x 10м x 4м и депо за складиране на скалната фракция на шлама. На всяка сондажна площадка се оформя охранна зона за изграждане на факелно устройство с радиус повече от 50 м около факела. В периферията на охранната зона се предвижда изграждане на площадка за съхранение на скалната фракция на шлама. Дъното и стените на утаителните ями ще се покрият с 30 см. слой от глина. След това стените и дъното на утаителните ями ще бъдат изолирани с дебелослойно поливинилхлорид непроницаемо покритие – фолио. Скалната фракция от сондажния шлам ще се депонира по време на прокаране на добивните сондажи за периода 2012-2027 година.

Съгласно изложеното отпадъците от сондиране се класифицират според чл.12, ал.5 от *Наредбата за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци* като **„Неопасни неинертни“**.

Дейностите по управление на минните отпадъци ще се извършват съгласно утвърден от министъра на икономиката, енергетиката и туризма План за управление на минните отпадъци, в съответствие с изискванията на Закона за подземните богатства.

По време на сондирането ще се използва вода, както за технологични нужди, така и за санитарни-битови нужди. За технологични нужди ще се използва вода за подготовка на промивна течност, нужна за процеса на сондирането, в количество средно по 2000 куб.м за всяка от сондажните площадки.

При строителството на преносния газопровод от площадка СП-А до преносната мрежа на „БУЛГАРТРАНСГАЗ“, за провеждане на хидравлично изпитване на якост и плътност, ще се използва вода. След приключване на изпитанието, водата се изпомпва от газопровода и чрез специализиран превоз се извозва за неутрализация към пречиствателна станция. Общото количество вода, необходимо за изпитанията на якост и плътност на преносния газопровод е 3 470 куб.м.

Водата за технологични нужди за площадки СП-А, СП-В, СП-С на участък „Девенци”, както и за строителството на преносния газопровод, ще се доставя от изградения водоснабдителен кладенец с разрешително за водоползване № 11590060/20.09.2007г., разположен на площадка СП-А. За сондажните площадки в участъци „Борован”, „Враняк” и „Садовец” вода за технологични нужди ще се осигури след разглеждане на най-подходящите алтернативи, в това число изграждане на собствен водоснабдителен кладенец, сключване на договор за закупуване на вода от местен В и К оператор или ползване на вода от повърхностни водоизточници, след съответното разрешение за водоползване от компетентния орган.

За санитарно-битови нужди ще се използва вода, която ще се съхранява в резервоар, присъединен към В и К инсталация на обслужващите фургони. Водата за санитарни нужди ще се доставя на обекта от специализиран автомобил. За питейни нужди ще се доставя бутилирана трапезна или минерална вода.

За съответните площадки количествата вода са, както следва:

- СП-А „Девенци” - 36 куб.м/месец;
- За всички останали площадки - по 18 куб.м/месец.

Отпадъчните води от строителство на преносен газопровод ще се генерират от провеждане на хидравличното изпитание. След приключване на изпитанието, водата ще се изпомпва от газопровода и чрез специализиран превоз ще се извозва за неутрализация към пречиствателната станция за промишлено замърсени отпадни води на „Рафинерия Плама” АД,

Отпадъчните води от В и К инсталациите на обслужващите фургони ще се събират по гравитачен път в специално изградени водоплътни изгребни ями. Изгребните ями периодично ще бъдат изпомпвани и отпадните води ще бъдат откарвани в пречиствателна станция за битови води от специализирана за дейността фирма.

В рамките на всяка сондажна площадка ще има поставени химически тоалетни които периодично ще бъдат подменяни от специализирана за дейността фирма.

По време на строителството, експлоатацията и закриването ще се използва електроенергия от мрежата на „ЧЕЗ България” и от дизелови агрегати с инсталирана мощност 10kVA.

Природен газ, като гориво ще се използва само в инсталацията за подготовка на газа и кондензата.

Закриването на сондажните площадки ще се извършва на два етапа.

Първият етап от закриване и възстановяване на една сондажна площадка ще се извършва след приключване на дейностите по сондиране на добивни сондажи и ще включва:

- Демонтиране и извозване на сондажна и на помощната апаратура, използвана при сондирането; Премахване на всички резервоари, кули и други надземни инсталации от сондажната апаратура от площадката; Почистване и възстановяване на обслужващо-битовата зона на сондажната площадка;
- Закриване на утаителя за промивна течност и шлам, което включва: изсушаване на шлама и *депонирание* на определеното в охранната зона за изграждане на факелно устройство място за последващо използване. Върху остатъчният шлам (ако не се използва за други цели) след изпарението на водата и осушаването му в ямата, ще се положи горна изолираща система от глинест слой, след което ще се покрие със земни маси, съгласно плана за управление на минните отпадъци; премахване на поливинилхлоридното покритие на дъното на утаителя и други „пластмасови” пълнежи; запълване на ямата с предварително изкопаните и депонирани при изграждането ѝ земни маси;

Вторият етап от закриване и възстановяване на една сондажна площадка е окончателен. Той ще се извърши след преустановяване на добива на природен газ и

кондензат. Предвиждат се дейности по закриване, възстановяване и рекултивиране на работните площадки, с които се цели максимално възстановяване на терена в първоначалния му вид, какъвто е бил преди започване на изграждането на площадката. При установяване на евентуално замърсяване на земната повърхност с нефтопродукти ще се приложат подходящи методи за третиране на разливите

При преустановяване на експлоатацията на газопроводите и продуктопроводите алтернативите за извеждане от експлоатацията са две: да бъдат оставени на място или да бъдат разкопани и демонтирани. При съхраняване на място ще извършат дейности по: Дегазация; Очистка на газопровода чрез промиване с вода; Запълване с вода или инертен газ; и Херметизация.

В дългосрочна перспектива въздействието на тръбопроводите при спиране на експлоатацията и оставянето им под земята няма да оказва негативно влияние на околната среда.

В случаи при демонтиране и изваждане на тръбите би имало, макар и краткосрочен, негативен ефект върху околната среда – само за времето на демонтажа. Предимството в този случай е, че извадените тръби могат да се използват за други цели.

Територията на находище „Койнаре” попада частично в границите на следните защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000” по смисъла на Директива 92/43/ЕЕС за природните местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕС за опазване на дивите птици:

- BG0000240 **“Студенец”**, определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приет с Решение на МС № 122/02.03.2007 г.
- BG0000591 **“Седларката”** определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приет с Решение на МС № 122/02.03.2007 г.
- BG0000611 **“Язовир Горни Дъбник”**, определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приет с Решение на МС № 122/02.03.2007 г.
- BG0000613 **“Река Искър”**, определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приет с Решение на МС № 122/02.03.2007 г.
- BG0001014 **“Карлуково”**, определена за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка на защитените зони, приет с Решение на МС № 122/02.03.2007 г.
- BG0000240 **“Студенец”**, с официален код, определена за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-800/04.11.2008 г. на МОСВ, ДВ, бр. 105/2008 г.
- BG0002095 **“Горни Дъбник-Телиш”**, определена за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-557/05.09.2008 г. на МОСВ, ДВ, бр. 84/2008 г. Съгласно заповедта за обявяване на зоната, в границите ѝ се забранява *„търсенето, проучването и добива на подземни богатства”*. Съгласно представената от възложителя информация в границите на защитена зона BG0002095 **“Горни Дъбник-Телиш”** не се предвижда извършване на добивни дейности, поради което инвестиционното предложение **е допустимо** с режима на дейностите, определен със заповедта за обявяване на зоната.

Площта, предмет на инвестиционното предложение, не попада в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

поради следните **мотиви**:

1. В представения доклад за ОВОС е разгледано съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда и са оценени евентуалните въздействия при

изграждането и експлоатацията на газо-кондензатно находище „Койнаре”. В заключението експертите по ОВОС, на база на анализа и оценката на инвестиционно предложение за „Разработка и усвояване на газо-кондензатно находище „Койнаре” в Блок А-Ловеч, включващо четири участъка: „Борован”, „Враняк”, „Девенци” и „Садовец” и на проведените изследвания, проучвания и консултации, както и направената прогнозна оценка за въздействието на обекта върху компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат, авторският колектив предлага да се одобри реализацията на инвестиционното предложение на „Дайрект Петролеум България” ЕООД, при изпълнението на мерките и препоръките, направени в Доклада за ОВОС.

2. Преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие, е че инвестиционното предложение **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони.
  - 2.1. Предвидените за изграждане шест сондажни площадки **не попадат** в границите на защитени зони и защитени територии, а именно:
    - 2.1.1. Съгласно представените в заданието за обхвата на ДОВОС координатни регистри на участъци „Борован” и „Враняк”, те **не попадат** в границите на защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. В границите на същите **не попадат** и защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Следователно двете сондажни площадки, предвидени за изграждане в техните граници също не попадат в границите на защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии, както и в границите на защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.
    - 2.1.2. Предвидената за изграждане сондажна площадка в границите на участък „Садовец”, **не попада** в границите на защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии, както и в границите на **защитени зони** по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.
    - 2.1.3. Съгласно представените в заданието координатни регистри на сондажни площадки СП-А, СП-В и СП-С в границите на участък „Девенци”, които ще бъдат изградени в землището на с. Девенци, общ. Червен бряг, също **не попадат** в границите на защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии, както и в границите на **защитени зони** по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.
    - 2.1.4. За трасето на газопровода свързващ предвидената за изграждане газоразпределителна станция в границите на поземлен имот № 298.13 в землището на с. Девенци с газопреносната система на Булгартрансгаз – поземлен имот № 0.255 в землището на с. Дерманци са издадени: Решение № ПН-82-ПР/2009 г. за извършване на оценка на въздействието върху околната среда на директора на РИОСВ-Плевен, с характер да не се извършва ОВОС за преносен газопровод от ПИ № 298.13 в землището на с. Девенци до ПИ № 122.8 в землището на с. Ракита, общ. Червен бряг; и Решение № ПН-73-ПР/2009 г. за извършване на оценка на въздействието върху околната среда на директора на РИОСВ-Плевен, с характер да не се извършва ОВОС за преносен газопровод от ПИ № 300.72 в землището на с. Ъглен до ПИ № 0.255 в землището на с. Дерманци, общ. Луковит;
  - 2.2. Реализацията на инвестиционното предложение не предполага да доведе до загуба, увреждане и/или унищожаване на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони.

- 2.3. Няма вероятност реализацията на инвестиционното предложение да доведе до фрагментация на местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони, както и до намаляване на числеността на видовете.
- 2.4. Не се очаква генериране на шум, емисии и отпадъци във вид и количества, които да окажат значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в най-близко разположените защитени зони.
3. Проведени са консултации със засегнатите от ИП ведомства, както и с Министерство на здравеопазването, относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенните аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве. С писмо № 04-09-25/07.02.2012 г., Министерство на здравеопазването в заключение изразява становище, че при спазване на всички препоръки в ДОВОС и условията в настоящото решение, не следва да се очаква възникване на здравен риск за населението.
4. Инвестиционното предложение е допустимо съгласно изискванията на ПУРБ на Дунавски район и зоните за защита на водите, при спазване на мерките за постигане на добро състояние на водите, определени в ПУРБ и недопускане на замърсяване на водните тела.
5. За питейни нужди ще се доставя бутилирана трапезна или минерална вода а за санитарно-битови нужди водата ще се доставя на обекта от специализиран автомобил. Отпадъчните води от В и К инсталациите на обслужващите фургони и БФВ ще се събират в специално изградени изгребни ями, от където периодично ще бъдат изгребвани и транспортирани от специализирана фирма до ПСОВ. За технологични нужди за площадки СП-А, СП-В и СП-С на участък „Девенци“, както и за строителството на преносния газопровод, ще се доставя от изградения водоснабдителен кладенец, разположен на площадка СП-А, за който има издадено разрешително за водоползване. За сондажните площадки на участъците „Борован“, „Вроняк“ и „Садовец“ вода за технологични нужди ще се осигури след разглеждане на най-подходящите алтернативи, в т.ч. изграждане на собствен кладенец, сключване на договор за доставка на вода от местен В и К оператор или ползване на вода от повърхностен водоизточник, след издаване на разрешително за водоползване.
6. По време на изготвяне на доклада за ОВОС са проведени консултации със заинтересувани лица. Осигурен е обществен достъп до доклада за ОВОС и приложенията към него и са проведени 4 срещи за обществено обсъждане – две срещи на 23.03.2012 г. в с. Садовец и с. Девенци, обл. Плевен и две срещи на 27.03.2012 г., в с. Борован и гр. Бяла Слатина. Представени са протоколи от обществените обсъждания и становище на възложителя. След общественото обсъждане са получени възражения срещу осъществяване на инвестиционното предложение, включително и с изразени мнения за вероятни отрицателни въздействия върху близо разположените защитените зони. Възраженията са изпратени до възложителя, като са изискани допълнителни становища с отговор по повдигнатите въпроси. След анализ на наличната информация и допълнително получените становища, възраженията бяха определени като неоснователни, тъй като липсват основания за промяна на направената от компетентния орган преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони. При провеждане на процедурата за обществено обсъждане на ДОВОС са спазени нормативните изисквания за оповестяване и съгласуване на ден, час и място за провеждане на общественото обсъждане, както и определянето на местата за достъп до доклада за ОВОС и представяне на становища и възражения, най-малко 30 дни преди датите за провеждане на обсъжданията.
7. Със свое Решение П-4/2012 г. от 29.05.2012 г, Висшият експертен екологичен съвет предлага да бъде одобрено осъществяването на инвестиционното предложение и при следните **условия:**

I. Общи условия:

1. Управлението на минните отпадъци да се извършва съгласно разпоредбите на глава осем от Закона за подземните богатства, в съответствие с изготвен План за управление на минните отпадъци, съгласно *Наредбата за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци*. Планът да се представи за утвърждаване от министъра на икономиката, енергетиката и туризма заедно с визираните в чл. 22д, ал. 4 от ЗПБ документи и доказателства.
2. За сондажния шлам да се провежда периодично пробонабиране за извършване на съответните анализи, с цел характеризирание на минните отпадъци, като на база резултатите се потвърждава или променя класификацията на минния отпадък.
3. При проучване на алтернативи за конкретни сондажни площадки и трасетата на продуктопроводите, преди тяхното окончателно одобряване/разрешаване по реда на специален закон, да се проведат отделни процедури по реда на глава шеста от ЗООС за инвестиционните предложения и за необходимите устройствени планове.
4. Изготвянето на Цялостния работен проект за добив на газ и Цялостния работен проект за ликвидация или консервация на миннодобивния обект и за рекултивация на засегнатите земи да се съобрази с условията и мерките, поставени в настоящото решение по ОВОС и доклада за ОВОС. Проектите да се представят за съгласуване от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

II. За фазата на проектиране:

5. Да се изготви схема за разделно събиране, временно съхраняване и транспортиране на отпадъците, образувани при строителството и експлоатацията на обекта, която да отговаря на нормативните изисквания.
6. При избор на сондажни площадки за участъците „Враняк”, „Садовец” и „Борован” да се спазват изискванията за отстояние: от източници на питейно-битово водоснабдяване 1 950 м; от повърхностни водни басейни – 50 м;
7. Изборът на нови експлоатационни площадки да бъде съобразен с разположението на водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и техните санитарно-охранителни зони. Ако такива не са определени, да се изготви предварителна експертна оценка за допустимото местоположение на площадките на ИП.
8. Да се маркират точно маршрутите за движение на транспортната техника и механизация и не се допуска преминаване извън предназначенията за това места, за да се предотврати увреждане и унищожение на растителност в терени, които не се предвижда да бъдат засегнати от ИП.
9. При изготвяне на проекта за рекултивация на нарушените терени да се предвиди поэтапна и цялостна техническа и биологична рекултивация, съгласно изискванията на *Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт*, която да доведе до възстановяване на терените за селскостопанско ползване. Проектът да се съгласува с компетентните ведомства.
10. Височината на изпускащите устройства на инсталацията за подготовка на газа да бъде най-малко 12 метра над котата на терена, съгласно изискванията на чл. 4, ал. 4 от Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за *норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии*, с което да се гарантира, че при максимално натоварване на инсталацията няма да доведат до превишаване на нормите за качество на атмосферния въздух по Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за *норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух*.

III. Преди извършване на подготвителните работи и започване на експлоатацията:

11. Да се представи в РИОСВ - Плевен, съгласуван със съответното териториално звено на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението", План за предотвратяване и ликвидиране на аварии за дейностите, свързани с експлоатацията на находището.
12. Възложителят, със съдействие на общинската администрация по места да инициира създаване на комисия, с участието на излъчени поименно представители от засегнатите общини по участъци и НПО, с които да провежда периодични срещи по инициатива на една от страните, с цел осигуряване на необходимата информираност на населението и прозрачност за дейността на Дружеството, без да се предоставят конфиденциални за фирмата данни.
13. Прокарването на подземните тръбопроводи за транспортиране на добитият флуид да се извършва по съществуващи полски пътища или в сервитута на общинската и републиканската пътна мрежа, като се избягва унищожаването на крайпътната дървесна растителност.
14. Да се изготви план за собствен мониторинг, по компоненти: въздух, води, почви, отпадъци и др. Планът да се съгласува с РИОСВ – Плевен и РИОСВ – Враца, и по отношение на водите - с Басейнова дирекция Дунавски район, гр. Плевен.. Съгласуваният план да се представи в ИАОС за утвърждаване.
15. Да се предвиди хидроизолация на земната основа на утайтелните резервоари и изгребни ями за битово фекални води, с оглед недопускане достигането на замърсени води във водоносни хоризонти
16. Преди извършване на сондажните работи и започване на експлоатацията на съответните участъци от находище „Койнаре“, операторът да изготви собствена оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за причинени екологични щети, със съдържание, съгласно Приложение № 1 на *Наредба №1/2008 г. за вида на превантивните и оздравителни мерки в предвидените от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение* (ДВ, бр. 96/07.11.2008г.) и да я представи в РИОСВ – Плевен и РИОСВ – Враца.
17. Възложителят да извърши и документира оценка на безопасността на съхранението на опасни химични вещества и смеси, в съответствие с чл. 9 от *Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси* (обн. ДВ, бр.43 от 2011г.).

IV. По време на експлоатацията и извеждане от експлоатация:

18. Изземването на запасите от подземните богатства да става съгласно одобрен цялостен работен проект за експлоатация на находището, съобразен с условията и мерките в настоящото решение и в ДОВОС.
19. При дейности с прахообразуващи материали (земни маси, строителни материали, шлам и др.), в сухи периоди да се извършва оросяване на строителната площадка и на пътищата, по които се движи строителната и обслужваща механизация.
20. Образуваните отпадъци да се предават въз основа на сключени писмени договори на лица, притежаващи съответното разрешение за дейности с отпадъци, в съответствие със ЗУО. Копия от договорите да бъдат представени в РИОСВ-Плевен.
21. Да се спазва проектната конструкция на сондажите, с оглед недопускане на връзки между отделни водоносни хоризонти.
22. Да не се допуска използването на вредни и опасни вещества в промивните течности при просондиране на водоносни интервали и особено при плитко залягащите водоносни хоризонти.

23. Възложителят да прилага мерките, произтичащи от оценката на безопасността на съхранението на опасни химични вещества и смеси, извършена съгласно т. 16 от настоящото решение.
24. Хумусният пласт от изграждането на сондажните площадки, утайтелните ями и др. обекти, предвидени за изграждане, да се съхранява на отделно депо и да се използва при рекултивационните дейности. В случай, че той ще престои повече от една година, хумусният слой да се затреви с цел опазване на неговия състав.

V. Приложение: План за изпълнение на мерките по чл.96, ал.1, т.6 ЗООС

№ по ред	Мерки	Период на изпълнение	Резултати от изпълнението
1	2	3	4
1.	Непрекъснат контрол срещу претоварване на автосамосвалите с хумус и земна маса, при извозване на депо.	При изграждане и експлоатация	Намаляване на замърсяването на района с прах и разпиляна земна маса.
2.	Изграждането на необходимите пътни връзки да се реализира предимно върху вече съществуващи трасета. Пътища да се поддържат в добро състояние и да се оросяват системно в топлите и сухи периоди.	При изграждане, експлоатация и закриване	Намаляване на праховото замърсяване на района
3.	При аварийни ситуации с изтичане на кондензат да се предприемат действия за ограничаване разпространяването на разлива и се вземат необходимите мерки за ремедиация на замърсените почви.	При експлоатация.	Предотвратяване замърсяването на водите и почвата.
4.	Конструкцията на всеки сондаж да бъде съобразена с наличните водоносни хоризонти, като стриктно се следи за правилната циментация и херметичността на обсадните колони.	Строителство и експлоатация	Опазване на подземните води
5.	Недопускане на аварийни разливи от гориво-смазочни материали, некондиционни води от сондажите и промивна течност.	Експлоатация	Предотвратяване замърсяването на водите и почвата.
6.	При изготвянето на цялостен и годишни работните проекти да се вземат предвид изискванията на чл. 118а, ал. 1 от Закона за водите.	При изграждането и експлоатация	Минимизиране на риска от негативно въздействие върху подземните води.
7.	Да се спазват правилата за противопожарна безопасност.	Експлоатация, закриване и рекултивация	Опазване на биологичното разнообразие и почвите
8.	Да не се допуска замърсяване и унищожаване на растителността и местообитанията в съседните на инвестиционното предложение територии.	Експлоатация	Опазване биологичното разнообразие, повърхностните води, почвите.
9.	Всички строителни отпадъци, които ще се образуват по време на строителната фаза	Изграждане и експлоатация и	Опазване на почвите и водите

	и при закриването да се извозват до най-близкото депо за строителни отпадъци, а замърсените води да се извозват до „Рафинерия Плама” АД за обезвреждане.	закривани	
10.	При депониране на прахообразуващи материали (в т.ч. земни маси) на открито за продължителен период от време, да се покриват или затревяват.	Изграждане и експлоатация	Опазване на въздуха
11.	Ако при строителството и добивните дейности се попадне на нерегистриран археологически обект, да се спира работата незабавно и се прилагат съответно изискванията на чл. 72 и чл. 73 от Закона за културното наследство.	По време на строителство и експлоатация	Опазване на културно-историческото наследство
12.	Ограничаване скоростта на движение на транспортната техника, за да не се допуска запрашаване на съседните на инвестиционното предложение територии	По време на строителство, експлоатацията и при закриване	Ограничаване експозицията на прах, отработени газове, шум, вибрации и опазване на флората и фауната.
13.	Перфорацията на обсадните колони да се извършва само в работните интервали на находището.	Строителство и експлоатация	Минимизиране на риска от негативно въздействие върху водите.

Настоящото решение се отнася само за инвестиционното предложение, което е било предмет на извършената ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда. При разширение или изменение на това инвестиционно предложение възложителят трябва да уведоми своевременно МОСВ, РИОСВ Враца и РИОСВ Плевен във възможния най-ранен етап.

На основание чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 /пет/ години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

При промяна на възложителя, новият възложител съгласно чл. 99, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда задължително трябва да уведоми МОСВ.

При констатиране неизпълнение на условията и мерките в решението по ОВОС, виновните лица носят отговорност по чл. 166, т. 2 от Закона за опазване на околната среда.

Заинтересуваните лица могат да обжалват решението в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховният административен съд по реда на АПК.

Дата: 06.06.2012г.

МИНИСТЪР

ИОНА КАРАДЖОВА

